

07.11.2022

Asia/38

§ 776

V 23.11.2022, Valtuutettu Minja Koskelan aloite vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamisesta

HEL 2022-005978 T 00 00 03

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Käsittely

Kaupunginhallitus päätti yksimielisesti panna asian pöydälle Titta Hiltusen ehdotuksesta.

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite_
- 2 Vammaisneuvoston lausunto 14.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto katsoo aloitteen loppuun käsitellyksi.

Esittelijän perustelut

Valtuutettu Minja Koskela ja 15 muuta valtuutettua esittävät aloitteessaan, että kaupunki teettää henkilökohtaisen avun myöntämisestä selvityksen vuosilta 2019-2022 miten suuri osa kaupungille osoitetuista henkilökohtaisen avun hakemuksista hyväksytään ja miten usein ne hakemukset, joita ei hyväksytä, evätään voimavararajauksen perusteella.

Kaupunginhallitus toteaa, että henkilökohtaisen avun myöntämisen myönteisten, osittain myönteisten ja kielteisten päätösten määrät on selvitetty. Sosiaali- ja terveyslautakunnan suosituksen johdosta selvi-

07.11.2022

tystä on tarkoitus kehittää kuluvan valtuustokauden aikana siten, että jatkossa tilastoidaan voimavararajauksen käyttö hylkäävien päätösten perusteena.

Asiasta on saatu sosiaali- ja terveyslautakunnan ja vammaisneuvoston lausunnot. Vastaus on lautakunnan lausunnon mukainen.

Hallintosäännön 30 luvun 11 §:n 2 momentin mukaan kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuuston käsiteltäväksi aloitteen, jonka on allekirjoittanut vähintään 15 valtuutettua (voimassa aloitteissa, jotka on jätetty viimeistään 30.4.2022).

Esittelijä

kansliapäällikkö
Sami Sarvilinna

Lisätiedot

Marja-Liisa Rautanen, kaupunginsihteeri, puhelin: 310 36184
marja-liisa.rautanen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Valtuutettu Minja Koskelan aloite_
- 2 Vammaisneuvoston lausunto 14.6.2022

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Sosiaali- ja terveyslautakunta 06.09.2022 § 192

HEL 2022-005978 T 00 00 03

Lausunto

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi kaupunginhallitukselle valtuutettu Minja Koskelan ja 15 muun valtuutetun vammaisten henkilöiden henkilökohtaisen avun saamista koskevasta valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon:

”Aloitteessa esitetään, että Helsingin kaupunki teettää henkilökohtaisen avun myöntämisestä selvityksen vuosilta 2019–2022, jossa selviää, kuinka suuri osa kaupungille osoitetuista henkilökohtaisen avun hakemuksista hyväksytään ja kuinka usein ne hakemukset, joita ei hyväksytty, evätään voimavararajauksen perusteella.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että henkilökohtaisen avun myönnteiset, osittain myönnteiset ja kielteiset päätökset on selvitetty. Käytössä olevien resurssien puitteissa tietoa ei kuitenkaan voida tuottaa siitä, kuinka usein hakemuksen hylkäämisen taustalla on voimavararajaus.

Henkilökohtainen apu

Vammaispalvelulain (380/1987) 8 §:n mukaan kunnan on järjestettävä vaikeavammaiselle henkilölle henkilökohtaista apua, jos henkilö vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee palvelua suoriutuakseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Palveluun oikeutetulla vaikeavammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus vamman tai pitkäaikaissairauden vuoksi välttämättömään henkilökohtaiseen apuun. Henkilökohtaista apua voidaan myöntää myös osittain, esimerkiksi tukemaan kodin ulkopuolista asiointia.

Vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua ei myönnetä vaikeavammaisille henkilöille, joiden riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon tukitoimin. Mikäli avun tarve painottuu selkeästi huolenpitoon, hoivaan, valvontaan tai työntekijälähtöiseen hoitoon, ei vammaispalvelulain mukaista henkilökohtaista apua pääsääntöisesti myönnetä. Tällöin kyseeseen tulee ensisijaisesti omaishoidon tuki, kehitysvammalain mukainen erityishuolto, tukihenkilötoiminta ja/tai muut sosiaali- ja terveyspalvelut.

Henkilökohtaisen avun käyttö edellyttää vaikeavammaiselta henkilöltä sekä kykyä tehdä päätöksiä, jotka liittyvät hänen elämäänsä, että kykyä ohjata tilanteita ja toimintaa, joissa avustaja työskentelee. Kun henkilökohtaista apua hakevat henkilöt, joilla on muu kuin fyysiseen toimintakykyyn liittyvä vamma (esimerkiksi kehitysvammaiset, aivovammaiset tai autismikirjon henkilöt), on keskeistä henkilön oman tahdon selvittäminen. Oman tahdon selvittämisessä huomioidaan se, että henkilön voi olla vaikeaa ilmaista omaa avun tarvettaan ja henkilö voi käyttää korvaavia kommunikaatiokeinoja.

Henkilökohtaisen avun päätökset

Henkilökohtaisen avun päätöksiä on vuodesta 2019 vuoden 2022 toukokuuhun tehty vuosittain seuraavasti:

- 2019: Myönnteisiä päätöksiä 1631 (73,3 % päätöksistä), osittain myönnteisiä päätöksiä 296 (13,3 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 297 (13,4 % päätöksistä).
- 2020: Myönnteisiä päätöksiä 1444 (74,4 % päätöksistä), osittain myönnteisiä päätöksiä 232 (11,9 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 266 (13,7 % päätöksistä).
- 2021: Myönnteisiä päätöksiä 1150 (77,0 % päätöksistä), osittain myön-

teisiä päätöksiä 168 (11,3 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 175 (11,7 % päätöksistä).

• 2022 tammi-toukokuu: Myönteisiä päätöksiä 406 (72,5 % päätöksistä), osittain myönteisiä päätöksiä 76 (13,6 % päätöksistä) ja kielteisiä päätöksiä 78 (13,9 % päätöksistä).

Läheskään kaikki päätökset eivät koske voimavararajauksesta tai muista syistä riippuvaa perustavaa oikeutta henkilökohtaiseen apuun. Joillekin asiakkaille tehdään vuosien aikana useita erilaisia lisäpäätöksiä, jotka voivat olla myönteisiä tai kielteisiä. Niissä on kyse esimerkiksi haetuista lisätunneista, eikä siitä että oikeus henkilökohtaiseen apuun hylättäisiin tai myönnettäisiin.

Olemassa olevilla resursseilla ei ole mahdollista selvittää, miten moni hakemuksista on hylätty voimavararajauksen perusteella. Selvitys edellyttäisi yksittäisten päätösten manuaalista läpikäyntiä. Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittaa selvityksen toteuttamista kuluvan valtuustokauden aikana siten, että jatkossa voimavararajauksen käyttö hylkäävien päätösten perusteena tilastoidaan.

Sosiaali- ja terveyslautakunta toteaa, että henkilöille pyritään löytämään heidän tarpeitaan vastaavat palvelut. Tarvittavat sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut pyritään turvaamaan myös heille, joiden kohdalla edellytykset henkilökohtaisen avun saamiseksi eivät täyty.

Terveys- ja hyvinvointivaikutusten arviointi

Henkilökohtainen apu mahdollistaa vaikeavammaisen henkilön suoriutumisen tavanomaisista elämän toiminnoista. Henkilökohtaisen avun turvin varmistetaan, että vaikeavammaisen henkilö voi tämän lisäksi esimerkiksi opiskella ja harrastaa.”

Käsittely

06.09.2022 Esittelijän ehdotuksesta poiketen

Asiassa tehtiin seuraava vastaehdotus:

Vastaehdotus 1:

Jäsen Samuel Adouchief: Lisätään Henkilökohtaisen avun päätökset - otsikon toiseksi viimeisen kappaleen loppuun seuraava:

”Sosiaali- ja terveyslautakunta suosittaa selvityksen toteuttamista kuluvan valtuustokauden aikana siten, että jatkossa voimavararajauksen käyttö hylkäävien päätösten perusteena tilastoidaan.”

Kannattaja: puheenjohtaja Daniel Sazonov

07.11.2022

Sosiaali- ja terveyslautakunta hyväksyi yksimielisesti ilman äänestystä jäsen Samuel Adouchiefin vastaehdotuksen.

Sosiaali- ja terveyslautakunta antoi asiasta hyväksytyyn vastaehdotuksen osalta esittelijän ehdotuksesta poikkeavan lausunnon.

30.08.2022 Pöydälle

16.08.2022 Pöydälle

Esittelijä

sosiaali- ja terveystoimialan toimialajohtaja
Juha Jolkkonen

Lisätiedot

Viivi Väänänen, toiminnansuunnittelija, puhelin: 310 42303
viivi.vaananen(a)hel.fi

Jarmo Salminen, johtava sosiaalityöntekijä, puhelin: 310 44305
jarmo.salminen(a)hel.fi

Jonna Weckström, vammaisten sosiaalityön päällikkö, puhelin: 310 89545
jonna.weckstrom(a)hel.fi